

Månadsrapport November 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Omvärlden och ekonomi.....	4
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	5
Arbetsmarknaden	5
Sjukfrånvaro	5
Ekonomisk utveckling	7
Prognos 2023	7
Nämndernas resultat och prognos	9
Investeringar.....	11
Finansiella rapporter	12
Resultaträkning.....	12
Utfall per nämnd.....	13

Sammanfattning

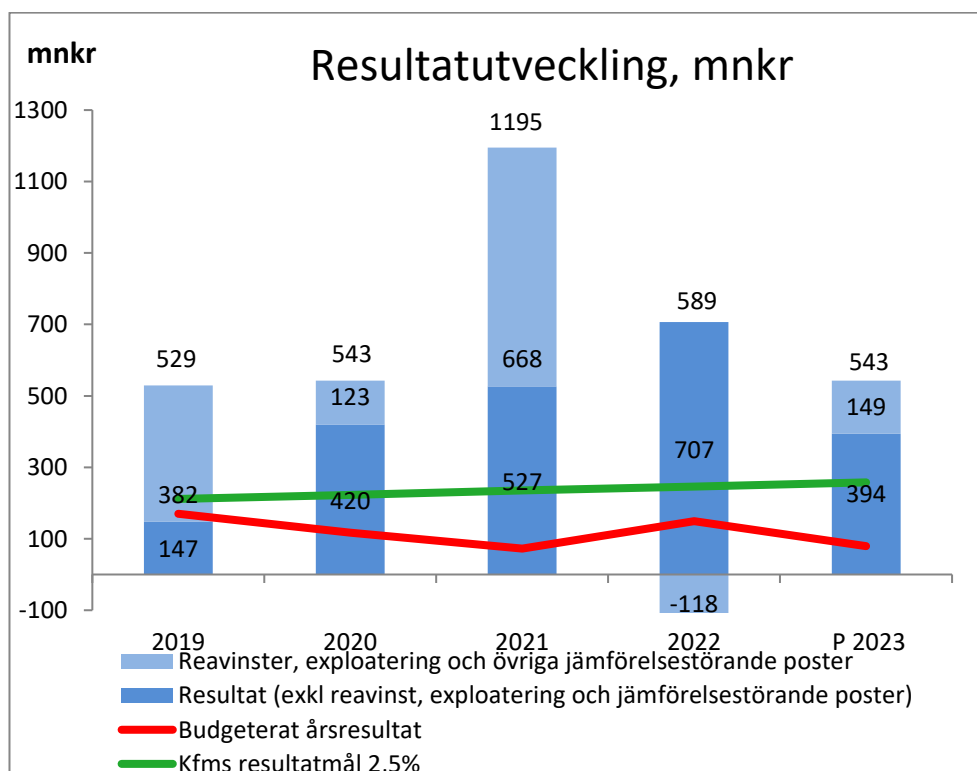
Årets prognos 543 mnkr, 5,3 % av skatter och generella statsbidrag (budget 80 mnkr, 0,8 %).

Prognos exklusive jämförelsestörande poster 394 mnkr, 3,8 %.

Årets investeringsprognos 1 249 mnkr (budget 2 004 mnkr), utfall november 924 mnkr.

Prognos mot budget

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +242 mnkr
- Finansnetto +190 mnkr
- Realisationsvinster anläggningar +46 mnkr
- Nämnderna sammantaget +241 mnkr exklusive realisationsvinster och leasingresultat.
- Prognosen inkluderar inte en sänkning av resultatet med 15 mnkr till följd av ytterligare periodiseringar av erhållna statsbidrag från i år till 2024. Detta utifrån ändrade redovisningsrekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR).

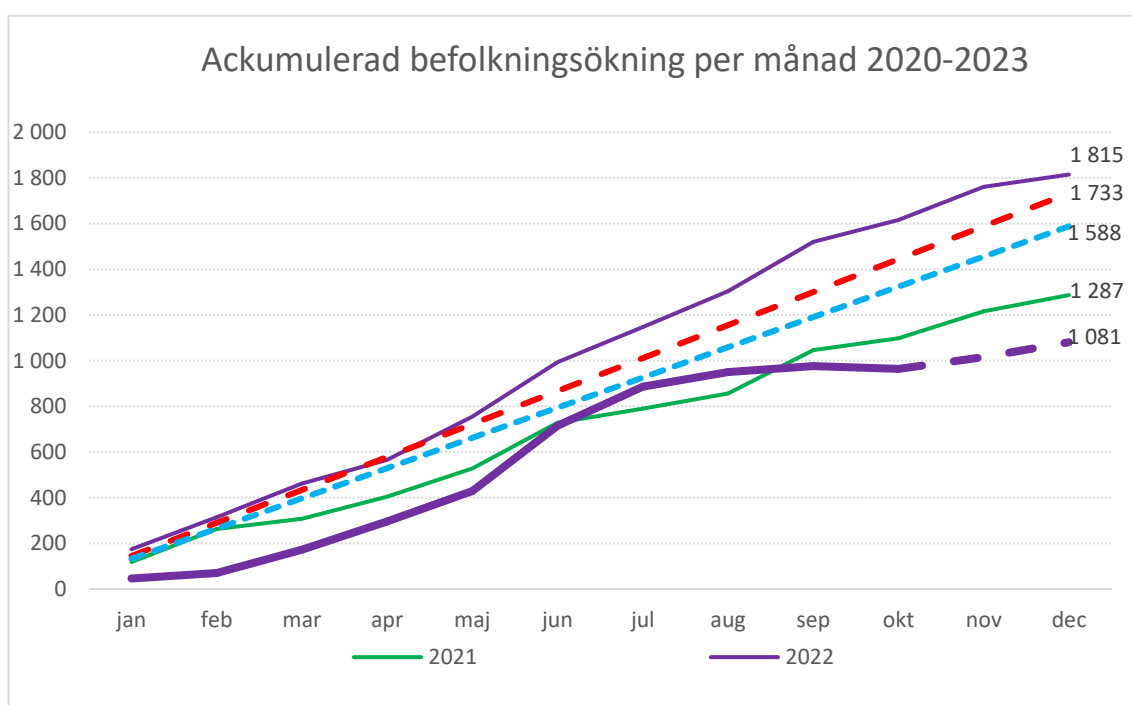

Prognosen för året är per november 543 mnkr, 5,3 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

Befolkningsutveckling

Årets budget bygger på en ökning med 1 733 personer, medan en uppdaterad befolkningsprognos från mars 2023 visar en ökning med 1 588 personer. Den nya befolkningsprognosen skulle innebära en befolkning på 160 241 per den 31 december 2023.

Befolkningsökningen har i oktober stannat av och vi ser för Västerås till och med en liten minskning i befolkningens mängden i oktober jämfört med september. Vi kommer därmed troligen inte att nå årets prognos. Ett uppskattat utfall grundat på månadsökningar de senaste 20 åren skulle bli knappt 1 100 personer.

Omvärlden och ekonomi

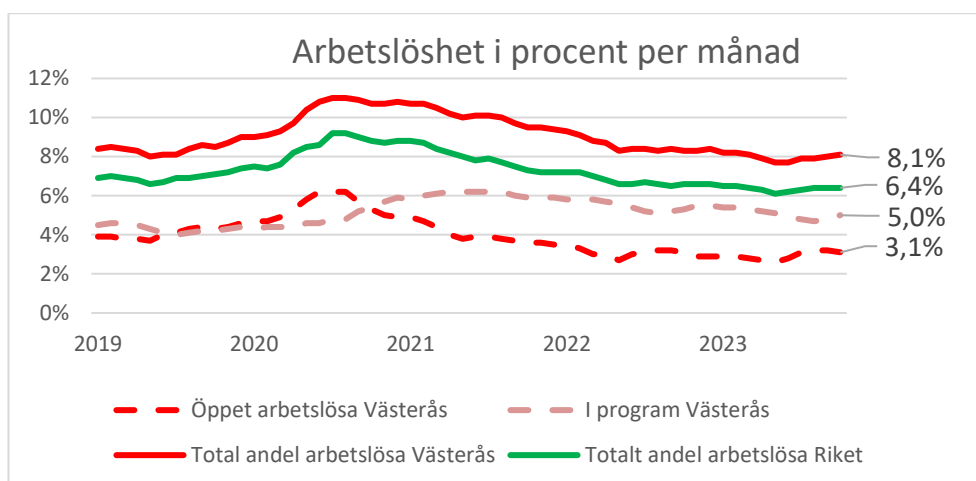
Inflationen var oförändrad på 6,5 procent i oktober jämfört med september. Riksbanken beslöt på sitt novembermöte att låta styrräntan vara oförändrad på 4,0 %, men har en beredskap för att åter höja den om inte inflationstrycket minskar mer. Även om den kortsiktiga ökningen i konsumentpriserna är lägre än tidigare, så är inflationen fortfarande för hög. Priserna på tjänster ökar och bidrar i hög grad till den höga inflationen. Den svenska kronan är också svag, vilket håller prisökningstakten uppe, även om kronan under senare delen av hösten har förstärkts. Marknadens bedömning är ett relativt snabbt fall i korta räntor med början nästa år.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Socialstyrelsen gav i november beskedet att statsbidragen som delats ut till äldrenämnden för utförda prestationer fritt kan användas mellan åren 2023 och 2024. En periodisering gjordes utifrån detta av 48 mnkr från 2023 till 2024 och ingår i prognosen. Baserat på nya rekommendationer från RKR kommer ytterligare 15 mnkr från samma statsbidrag periodiseras till 2024. Detta är inte inkluderat i prognosen.

Nästa skatteprognos kommer den 14 december.

Arbetsmarknaden

Arbetslösheten var i oktober 8,1 procent i Västerås och 6,4 procent i riket. Det är som tidigare fler arbetslösa i program i Västerås än vad det är i riket. I oktober låg arbetslösheten för de i ett program på 5,0 procent, nästan 4 000 personer, i Västerås mot rikets 3,2 procent. Antalet öppet arbetslösa sjönk dock i oktober i Västerås till drygt 2 400 personer, motsvarande en arbetslöshet på 3,1 procent.

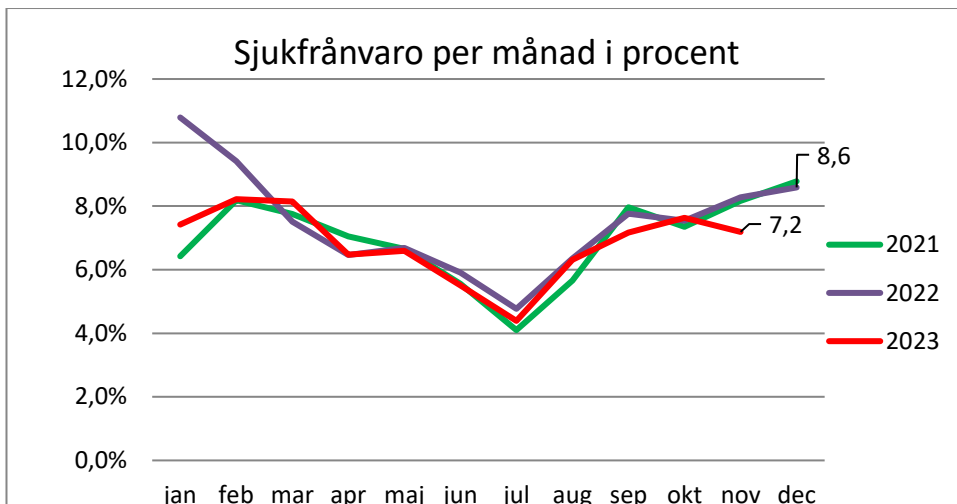
Siffror för november kommer den 14 december.

Sjukfrånvaro

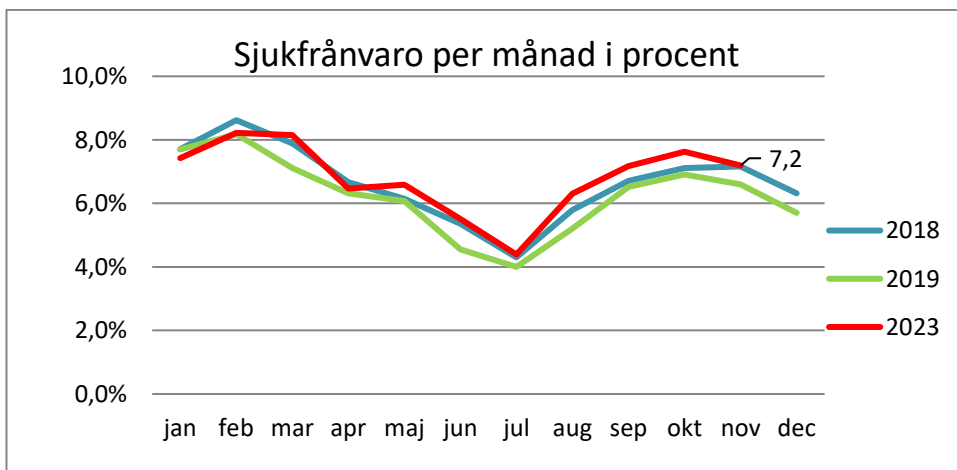
Sjukfrånvaron följer ungefär tidigare år. Oktobersiffran är fortfarande osäker då inrapportering släpar efter.

Sjukfrånvaron i oktober var 7,6 procent och hittills inrapporterad frånvaro för november visar en minskning till 7,2 procent, men kommer att öka när all frånvaro är med.

2023-12-13

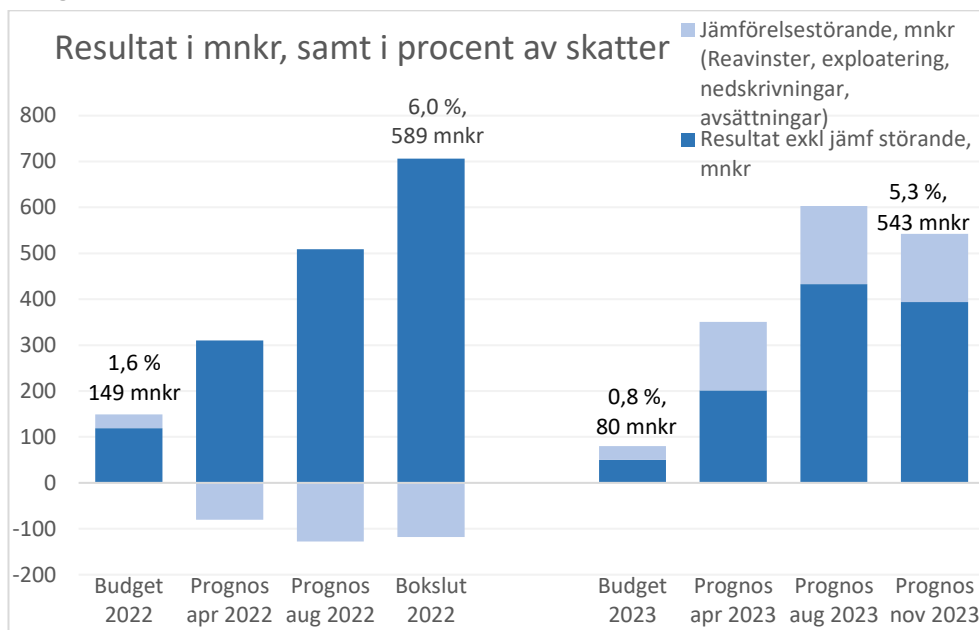

Om man tar bort pandemiåren 2020–2022, så ser 2023 ut att bli högre än åren innan. Målet är en sjukfrånvaro under 5 procent.

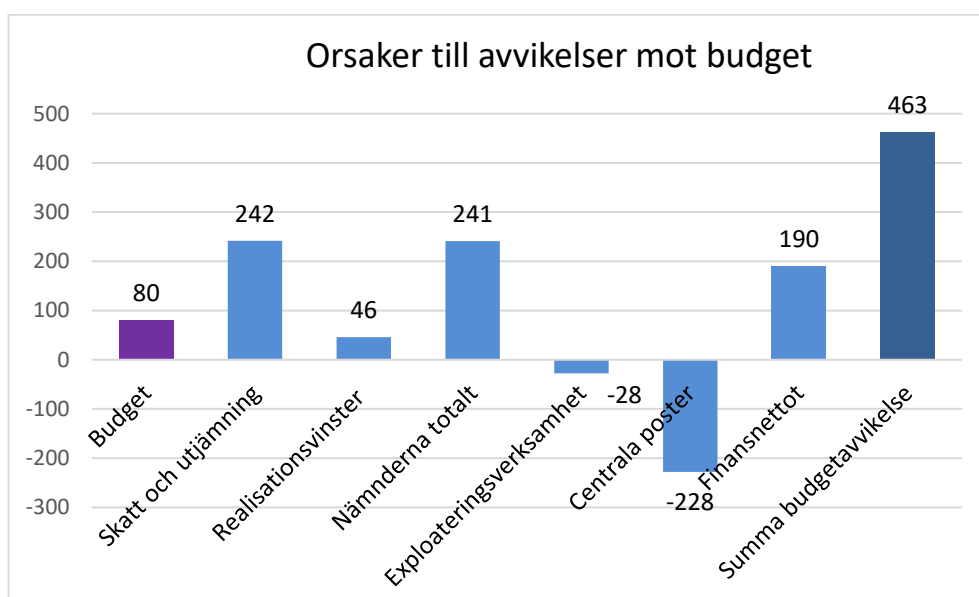

Ekonomisk utveckling

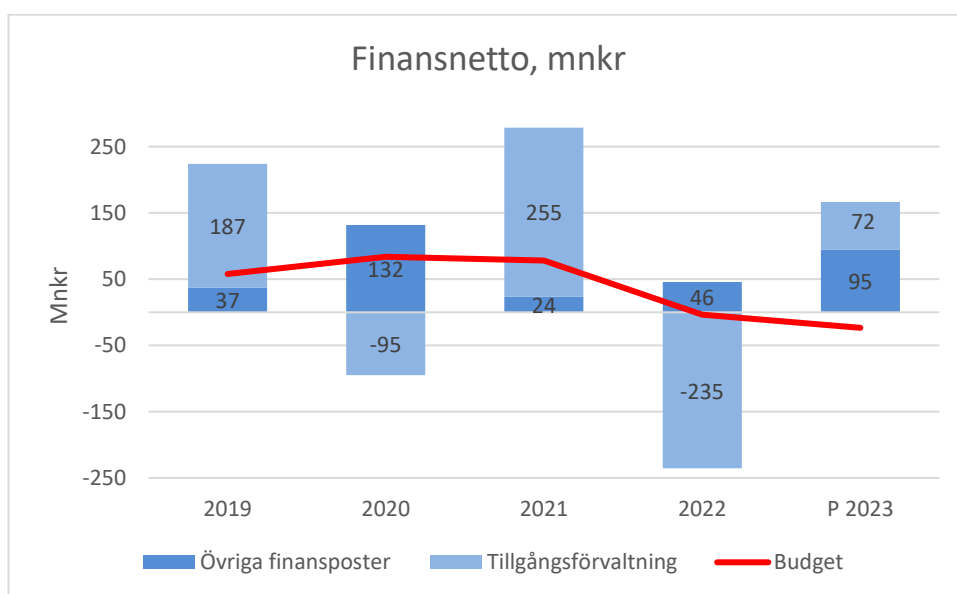
Prognos 2023

Västerås stad redovisar en prognos för året på 543 mnkr, ett överskott på 463 mnkr mot budget. Prognosen motsvarar 5,3 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag och 3,8 % exklusive jämförelsestörande poster, att jämföra med budgeterade 0,8 %. Diagrammet visar delårsprognoser 2022 och 2023, samt senaste prognos 2023.

Bättre finansnetto med 190 mnkr, varav 50 mnkr i extra utdelning från Mälarenergi via Stadshus AB, högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag på 242 mnkr, samt det samlade budgetöverskottet i nämnderna på 241 mnkr är förklaringarna till budgetöverskottet. I centrala poster ingår utdelningen av det interna bidraget på 78 mnkr till de pedagogiska nämnderna, samt interna bidrag till äldrenämnden för erhållna generella statsbidrag, vilket sänker resultatet.

Finansnettot visar ett överskott mot budget beroende på lägre kostnader för lån, större utdelning från Stadshus AB och högre ränteintäkter, samt finansiella realisationsvinster som inte budgeteras, främst orealiserade vinster.

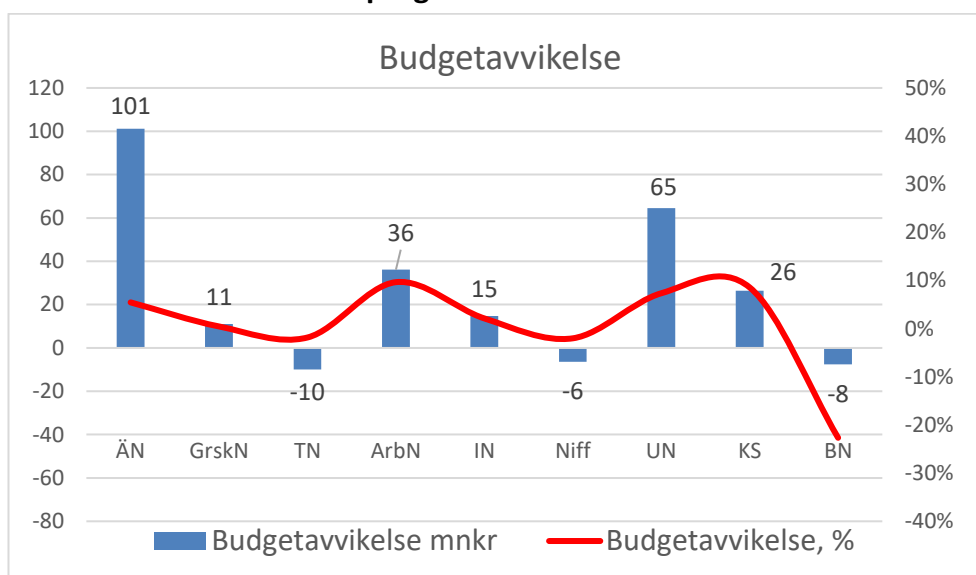
Internbanken fortsätter att hålla en relativt lång räntebindning kring 4 år.

Efterfrågan på stadens värdepapper är fortsatt god och Internbanken fortsätter att hålla en god likviditet.

S&P Global Ratings bekräftade den 1 december stadens kreditbetyg, högsta möjliga, AAA med stabila utsikter. S&P bedömer att staden på ett bra sätt hanterat att bromsa skuldutvecklingen och de kassaflödesmässiga resultaten ser bra ut.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett överskott på 241 mnr, exklusive realisationsvinster och överskott för leasing. I överskottet ingår den extra tilldelningen från centrala medel på 78 mnr fördelat till de pedagogiska nämnderna. Dessutom har ytterligare interna bidrag delats ut till äldrenämnden för statsbidrag, klassade som generella, men erhållna efter utförda prestationer i äldreomsorgen. Detta innebär ett underskott för centrala poster och ett sammantaget lägre resultat. Nya rekommendationer från RKR gällande periodisering av erhållna statsbidrag till äldreomsorgen gör att ytterligare 15 mnr kommer att periodiseras till 2024. I prognosen finns 48 mnr periodiserade till 2024. Det nya beskedet innebär att resultatet 2023 försämras med 15 mnr, vilket inte finns med i prognosen.

Äldrenämndens prognos pekar mot ett budgetöverskott på 101 mnr, varav 105 mnr avseende beställarverksamheten och -4 mnr för egenregin. I prognosen ingår att delar av erhållet statsbidrag har med 48 mnr periodiserats till 2024. Dock är ytterligare 15 mnr som inte är med i prognosen aktuella att periodiseras till 2024 och minska årets överskott i äldrenämnden, se ovan.

Huvudsakligen beror överskottet på att utbetald ersättning till utförarna avseende hemvård enligt LOV bedöms understiga budgeten då timmarna minskar. Utförd tid av hemsjukvård av legitimerad personal kommer att ge ett överskott efter att ersättning från april betalas ut för utförd tid och inte för planerad tid. Utöver dessa överskott finns outnyttjade buffertar.

Egenregiverksamhetens helårsprognos är -4 mnr. Anledningen är att personalkostnaderna inte minskar i den omfattning som tidigare bedömts inom både särskilda boenden och i hemtjänsten. Effektiviseringar i schemaprocessen

för att nyttja andelen ökade heltidstjänster, har ännu inte kunnat effektueras. Borttagande av delade turer har också en negativ påverkan på kostnaderna.

Grundskolenämnden. Prognosen för grundskolenämnden är ett överskott på 11 mnkr, en ökning med 4 mnkr jämfört med tidigare. Överskottet finns inom tilldelningsekonomin på grund av färre elever, medan restaurangverksamheten som finns hos den kommunala utföraren har en negativ prognos. Restaurangverksamhetens underskott har dock minskat ytterligare i november och besparingsåtgärder på 10 mnkr har gjorts.

Tekniska nämndens prognos är -10 mnkr. Underskottet beror på högre kostnader för kollektivtrafik och färdtjänst, även efter att nämnden fått hela paketet ur KS reserverade medel för kollektivtrafiken. Ökade bränslekostnader är orsaken. Vinterväghållningen ser ut att bli dyrare än budgeterat, men vägs upp av att övrig gatudrift ser ut att bli lägre, bland annat genom lägre el- och underhållskostnader för gatubelysning. Lägre personalkostnader på grund av vakanser och lägre köp av konsulter väger upp det totala underskottet något.

Förskolenämndens prognos per november är ett överskott på 5 mnkr huvudsakligen på tilldelningssidan på grund av färre barn än budgeterat. Prognosen är 2 mnkr lägre än i oktober, på grund av en högre andel små barn i verksamheten. Senarelagda etablering av förskolepaviljonger ger lägre kostnader för den kommunala utföraren, medan högre personalkostnader minskar överskottet något.

Arbetsmarknadsnämnden har ytterligare förbättrat sin prognos jämfört med oktober, till ett budgetöverskott på 36 mnkr. Huvudsakligen beror överskottet på färre hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd än beräknat i budgeten. Per november erhöj i snitt 1 679 hushåll ekonomiskt bistånd, jämfört med budgeterade 1 840. Lägre personalkostnader, färre antal BEA-anställda samt färre platser i så kallade välfärdsjobb än budgeterat bidrar också till budgetöverskottet.

Individ- och familjenämndens årsprognos är ett överskott på 15 mnkr. En positiv avvikelse inom barn och unga förklaras främst av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster, fortsatt färre institutionsplaceringar för barn och externa stödboendeplaceringar för ungdomar, färre antal öppenvårdsinsatser samt inkomna medel via statsbidrag, men även färre placerade ungdomar på konsulentstödda HVB-hem.

Prognosen för område vuxen är som tidigare ett överskott, vilket beror på färre antal skyddsplaceringar, färre institutionsplaceringar, samt lägre personalkostnader inom VIR och bostadssociala enheten än budgeterat.

Prognosen för flyktingmottagningen är att den får ett mindre överskott, beroende på avveckling av en mötesplats under sommaren. Staden har tagit emot 83 flyktingar från Ukraina under året, där kostnaderna fortfarande bedöms ersättas helt av Migrationsverket.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggandes prognos är efter att nämnden erhållit internt elstöd förbättrad till -6 mnkr. Underskottet mot budget beror huvudsakligen på högre hyreskostnader inom idrotts- och badanläggningar. Driftkostnaderna för idrottsanläggningar är även högre än budget på grund av eftersatt underhåll. Överskott inom andra delar väger upp underskottet något.

Kommunstyrelsens prognos är ett överskott på totalt 13 mnkr och exklusive realisationsvinster och exploateringsunderskott 26 mnkr. Av överskottet återfinns 26 mnkr inom markförvaltningen, varav hälften utgör realisationsvinster, samt ett underskott mot budget på -28 mnkr för exploateringsverksamheten. Övriga verksamheters överskott beror bland annat på vakanser samt ej utnyttjad förvaltningsgemensam budget för utvecklingsprojekt och oförutsedda händelser.

Utbildningsnämndens prognos är ett överskott på 65 mnkr, vilket är 10 mnkr större än i oktober. Största förklaringsposten är statsbidrag till Vuxenutbildningscentrum som inte krävts i återbetalning, men även färre elever än budget, vilket ger ett budgetöverskott på 76 mnkr för tilldelningsekonomi. Den kommunala utförarens underskott på -11 mnkr består, trots pågående anpassningar av kostnaderna, främst beroende på Hahrska gymnasiet. Övriga enheter klarar med viss marginal att parera underskott inom verksamheten.

Byggnadsnämnden har ytterligare försämrat sin prognos till -8 mnkr jämfört med budget, beroende på lägre intäkter för bygglov, men även för geografisk information och planerheten. Flera stora projekt hinner inte gå till beslut innan årsskiftet då externa utredningar, som ligger till grund för beslut, inte hinner inkomma i tid, vilket påverkar intäktssidan.

Investeringar

Investeringsutfallet i Västerås stad per november uppgick till 924 mnkr, vilket är 46 procent av årets budget på 2 004 mnkr. Utfall samma period 2022 var 43 procent av det årets budget där utfallet i december blev 55 procent. Prognosen för 2023 är 1 249 mnkr vilket är 62 procent av årets budget. Prognosen har dragits ner med 14 mnkr jämfört med förra månaden och 113 mnkr jämfört med delårsrapporten, men framstår fortfarande som hög med tanke på utfall hittills.

Minskningen jämfört med senaste månadsprognosen beror till största delen på omarbetad betalplan för några större pågående projekt, till exempel Carlforskaskolan om- och tillbyggnad, Emausskolan nybyggnation och Gotö förskola. Exploateringsinvesteringarna minskar ytterligare. Orsaken beror på att Sätra beräknar färdigställa fler gator än tidigare bedömt under året, +22 mnkr, men att färdigställandet av Nyängsleden och gator på Hacksta väst kommer att färdigställas och öppnas för allmänheten i början av nästa år, -30 mnkr.

Övriga förklaringar till skillnaden mot delår 2 är en entreprenör som har gått i konkurs, paviljongetableringar som senareläggs på grund av utredningar om placeringar samt förändringar på ett flertal projekt som befinner sig i projekteringsstadium och av olika anledningar får ändrade tidplaner.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2023	Prognos 2023	Prognos- avvikelse
Intäkter	2 219	2 190	29	2 337	2 322	-16
Kostnader	-10 647	-10 754	108	-11 695	-11 641	53
Avskrivningar	-560	-562	2	-613	-620	-7
Verksamhetens nettokostnader	-8 987	-9 126	139	-9 970	-9 939	31
Skatteintäkter	7 690	7 582	108	8 272	8 386	114
Generella bidrag och utjämning	1 806	1 651	155	1 801	1 929	127
Verksamhetens resultat	509	107	401	103	376	273
Finansiella intäkter	596	348	248	373	553	179
Finansiella kostnader	-354	-364	9	-397	-386	11
Finansnetto	241	-16	257	-23	167	190
Resultat	750	91	659	80	543	463

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Budget 2023	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse
Äldrenämnd	-1 853	133	-1 751	101
Grundskolenämnd	-2 368	15	-2 357	11
Teknisk nämnd	-547	4	-557	-10
Förskolenämnd	-1 135	3	-1 130	5
Fastighetsnämnd	0	71	43	43
Individ- och familjenämnd	-690	14	-675	15
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-320	0	-326	-6
Byggnadsnämnd	-33	-11	-41	-8
Kommunstyrelse	-275	22	-262	13
Arbetsmarknadsnämnden	-374	33	-338	36
Miljö- och konsumentnämnd	-25	2	-25	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	-989	10	-984	5
Överförmyndarnämnd	-16	3	-14	2
Kulturnämnden	-213	0	-215	-2
Skultuna kommundelsnämnd	-140	0	-139	1
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-877	32	-813	65
Valnämnd	-2	0	-2	0
Kommunrevision	-5	0	-5	0
Totalt nettoresultat nämnder	-9 862	332	-9 592	270
varav exploatering, KS	30	-26	2	-28
varav reavinster, främst FN	2	46	48	46
varav finansiell leasing, FN	0	10	10	10
Resultat nämnder exkl reav, explo, fin lease	-9 894	301	-9 653	241
Centrala poster	-109	-195	-347	-238
Verksamhetens nettokostnader	-9 970	137	-9 939	31

Resultatet per november visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +301 mnkr, exklusive realisationsvinster, resultat för finansiell leasing samt exploateringsvinster. Prognosen för året är motsvarande ett överskott på 241 mnkr. Äldrenämndens överskott beror på minskade timmar i hemvården. Arbetsmarknadsnämnden visar ett stort prognosöverskott då antalet hushåll med ekonomiskt bistånd understiger årets budget. Underskottet har minskat under året för nämnden för idrott, fritid och förebyggande och tekniska nämnden medan byggnadsnämndens underskott har ökat.

Investeringar

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar, Västerås stad	perioden	2023	2023	Prognos- budget
Fastigheter - förskola	76	209	94	115
Fastigheter - grundskola	292	468	390	78
Fastigheter - gymnasiet	101	134	110	24
Boenden	17	53	29	23
Idrottsfastigheter	45	63	11	52
Fastigheter - Skultuna	49	142	58	84
Energiinvesteringar fastigheter	1	0	1	-1
Hamnen	6	8	8	0
Hamnen, externa hyresgäster	8	58	10	48
Övriga fastighetsinvesteringar	32	120	39	82
Fastighetsnämnden totalt	625	1 255	750	504
Infrastruktur ordinarie	74	94	92	2
Infrastruktur strategisk	89	121	107	14
Tekniska nämnden totalt	163	215	199	16
Mälarporten	0	-34	0	-34
Exploatering	38	322	86	236
Markinvesteringar	0	50	35	15
Övriga nämnder	98	196	179	17
Totala investeringar	924	2 004	1 249	755

Investeringsprognosen är per november 1 249 mnkr, en avvikelse med 755 mnkr som främst beror på ändrade tidplaner och omarbetade betalplaner. Alla projekt är beräknade att genomföras.